

INNEHÅLL

1. INLEDNING.....	3
1.1 Folkhögskolestyrelsens uppdrag.....	3
2. FOLKHÖGSKOLESTYRELSENS SAMLADE BEDÖMNING.....	3
Måluppfyllelse.....	4
Intern kontroll.....	4
Medarbetare.....	4
Ekonomiskt resultat.....	4
3. MÅLUPPFYLLELSE OCH ARBETE MED FULLMÄKTIGES UPPDRAG.....	5
3.1 Bättre och jämlik hälsa.....	5
Måluppfyllelse i tabellform.....	5
3.2 Förordningen om statsbidrag till folkbildningen.....	6
Måluppfyllelse i tabellform.....	6
3.3 Aktiv och innovativ samarbetspartner.....	6
Måluppfyllelse i tabellform.....	6
3.4 Attraktiv arbetsgivare.....	7
Måluppfyllelse i tabellform.....	7
4. EKONOMISK ANALYS.....	8
Analys av budgetavvikelse.....	8
Vidtagna åtgärder för att klara verksamhet inom budget.....	8
Framtidsbedömning.....	8
BILAGA 1 – REDOVISNING AV ARBETE MED INTERN KONTROLL.....	9
Bakgrund.....	9
Folkhögskolestyrelsens internkontrollarbete för perioden.....	9

1. Inledning

Årsrapporten är Folkhögskolestyrelsens sista uppföljningsrapport för året till regionstyrelsen. I rapporten redovisas och analyseras resultat för perioden januari-december inklusive en uppföljning av de av fullmäktige identifierade inriktningsmålen för 2019, de mål som finns i förordningen om statsbidrag till folkbildningen samt målen i Folkhögskolestyrelsens verksamhetsplan. Rapporten inkluderar även uppföljning av internkontroll samt ekonomiskt resultat.

1.1 Folkhögskolestyrelsens uppdrag

Region Västerbotten är huvudman för Vindelns och Storumans folkhögskolor som verkar i Tärnaby, Storuman, Örnsköldsvik, Åsele, Vindeln, Lycksele och Umeå. Folkhögskolestyrelsen är ytterst ansvarig för dessa folkhögskolor. Region Västerbottens folkhögskolor samverkar under den gemensamma plattformen Västerbottens folkhögskola och har ett regionuppdrag vad gäller folkbildning.

Folkhögskolornas huvuduppdrag är att genom folkbildning göra det möjligt för människor att påverka sin livssituation och skapa engagemang för att delta i samhällsutvecklingen.

Folkhögskoleverksamheten finansieras framförallt med statliga medel som fördelas via Folkbildningsrådet. Folkhögskolorna styrs av fullmäktiges mål samt de mål som finns i förordningen om statsbidrag till folkbildningen.

2. Folkhögskolestyrelsens samlade bedömning

All verksamhet vid Storumans och Vindelns folkhögskolor syftar till att ge människor verktyg att stärka sitt självförtroende, påverka sin livssituation och utveckla kunskaper för ett ökat samhällsengagemang.

Viktiga händelser under perioden

År 2019 har präglats av utmaningar för folkhögskolestyrelsen och arbetet har framförallt inriktats på att bygga en robust ny organisation.

Fullmäktige har under året fattat beslut om att folkhögskolan är en egen förvaltning inom Region Västerbotten vilket ställer krav på förbättrade rutiner och arbetssätt. Med den nya folkhögskoleförvaltningen följer ökade krav på följsamhet mot lagar, förordningar och regler och styrelsen är tacksam för det stöd och engagemang som visats från revisorerna i detta utvecklingsarbete. Vi hoppas också på förståelse för att vissa delar av arbetet behöver få ta lite tid för att säkerställa god kvalitet.

Med stöd i revisorernas granskning av folkhögskolestyrelsen har ett omfattande förbättringsarbete påbörjats rörande riktlinjer, styrelsens arbetsformer, uppföljning, transparens och beslutsfattande. Detta har exempelvis inneburit utbildning av registratorer och utvecklade diarierutiner i Platina, förbättrad ärendebereidning med stöd av ledningsstaben och utvecklat internkontrollarbete med stöd i nya riktlinjer.

Utvecklingsarbetet fortsätter under 2020. Styrelsen avser att föreslå fullmäktige besluta om nytt reglemente. Styrelsens avsikt är att verksamhetsplanen i högre grad ska svara mot fullmäktiges uppdrag och att en mer ändamålsenlig internkontrollplan ska antas.

Ett arbetsmiljöarbete inleddes tillsammans med Företagshälsan under året och fortsätter under 2020 inom ramen för hälsofrämjande arbetsplats.

Årets ekonomi och måluppfyllelse har påverkats negativt av förändringar i anslaget från Folkbildningsrådet i förhållande till budget. Detta har inneburit beslut om och verkställande av förändringar i verksamheten för att balansera ekonomin.

Styrelsen kan efter dessa åtgärder och omfattande arbetsinsats vid årets slut redovisa en ekonomi i balans.

Måluppfyllelse

Målsättningarna i verksamhetsplanen baserade sig delvis på statlig finansiering som förändrades i början av 2019. Detta innebär att flera av målen inte har uppnåtts och verksamheten istället har tvingats skära ned i delar av organisationen istället för att som planerat expandera. Fokus har varit att uppnå stabilitet i ekonomin. Av totalt 12 definierade mål är 6 stycken uppfyllda, 2 delvis uppfyllda och 4 är inte uppfyllda vid årets slut.

Folkhögskolestyrelsen kan trots dessa utmaningar redovisa måluppfyllelse vad gäller antalet deltagarveckor till Folkbildningsrådet och ekonomin är balanserad vid slutet av året.

Intern kontroll

Årets internkontrollplan antogs sent och uppfyller inte till alla delar de krav som kan ställas på den. Framförallt är det för många identifierade risker med lågt riskvärde. Förslaget till ny internkontrollplan för 2020 har fokus på färre riskområden men högre riskvärde vilket ger ökade möjligheter till kvalitet i uppföljning och kontroll.

Kontroller enligt årets internkontrollplan har genomförts enligt bilaga. Under våren ledde detta till styrelsebeslut om nedskärningar i verksamheten med anledning av förändrade ekonomiska förutsättningar. Antalet deltagare och medarbetare minskades ner inför läsåret 19/20.

Medarbetare

Sjukfrånvaron både för folkhögskolorna och Region Västerbotten i sin helhet ingår numera som ett av nyckeltalen vid den ekonomiska redovisningen vid samtliga styrelsemöten. Statistiken visar att folkhögskoleförvaltningen redovisar lägre sjukfrånvaro än övriga vilket är positivt.

Ett samarbete med Företagshälsan inleddes under året och medarbetarenkäter som resulterade i handlingsplaner har genomförts vid båda skolorna. Storumans folkhögskolas resultat var bäst av alla deltagande skolor i landet och Vindelns befann sig i mitten av skalan. Arbetet med arbetsmiljö fortsätter under 2020. Bland annat introduceras tillitsbaserad styrning och ledarskap (SOU 2018:38) och mätningar inom ramen för hälsofrämjande arbetsplats genomförs.

Ekonomiskt resultat

På grund av minskade intäkter i förhållande till vad som var budgeterat inleddes första halvåret med nedskärningar för Vindelns Folkhögskola i syfte att hålla sig inom den

tilldelade budgetramen. Eftersom åtgärder kunde vidtas i ett tidigt skede har Vindelns Folkhögskola i slutet av året kunnat redovisa ett överskott på 5,7 tkr.

Övriga basenheter har under året ej haft finansiella svårigheter och likt tidigare år går samtliga basenheter med ett litet överskott.

3. Måluppfyllelse och arbete med fullmäktiges uppdrag

I Folkhögskolestyrelsens verksamhetsplan har inriktningsmålen och strategierna i regionplanen samt Folkbildningsrådets förordning om statsbidrag till folkbildningen specificerats och omsatts till ett antal mål och indikatorer för 2019.

Folkhögskolestyrelsens verksamhetsplan innefattar målområdena Bättre och jämlik hälsa, Attraktiv och innovativ samarbetspartner, Attraktiv arbetsgivare samt Förordningen om statsbidrag till folkbildningen. Årsrapporten är en uppföljning av resultat per december och utfall av dessa mål och indikatorer. Fullmäktige har inte riktat särskilda uppdrag till Folkhögskolestyrelsen.

I följande avsnitt redovisas måluppfyllelsen för 2019 i tabellform. Färgerna nedan indikerar graden av måluppfyllelse.

Färgmarkeringar och bedömning av mål

Ett mål som har flera indikatorer bedöms enligt nedan:

- **Målet uppfylls** när alla indikatorer når sitt målvärde
- **Målet uppfylls delvis** när indikatorerna i varierande grad når sina målvärden
- **Målet uppfylls inte** när ingen indikator når sitt målvärde

3.1 Bättre och jämlik hälsa

Måluppfyllelse i tabellform

Mål 1 Delmål					
Indikator		Målnivå 2019	Utfall 2018–12	Utfall 2019–12	Måluppfyllelse
Kraft och balans för personer med utmattningssyndrom.	Antal deltagare	12	12	12	
Studerandehälsa	Antal anställda	6	3	3	
Fördjupningsår för hälsopedagoger och hudterapeuter	Antal deltagare	12	0	0	

Analys av måluppfyllelse

Folkhögskolestyrelsen har genomfört utbildningen Kraft och Balans för personer med psykisk stressrelaterad ohälsa i samarbete med bland annat Försäkringskassan. Deltagarantalet har varit lägre än prognostiserat vilket har kompenseras genom två extra kurser för kommunanställda. Fördjupningsåret för hälsopedagoger och

hudterapeuter har inte kunnat erbjudas eftersom finansiering saknades. Studerandehälsan har inte anställt fler medarbetare av samma orsak.

3.2 Förordningen om statsbidrag till folkbildningen

Folkbildningsrådet ska vid sin fördelning av statsbidragen samt uppföljning och utvärdering sträva efter att uppfylla statens fyra syften med statsbidrag till folkbildningen. Dessa är:

- stödja verksamhet som bidrar till att stärka och utveckla demokratin
- bidra till att göra det möjligt för människor att påverka sin livssituation och skapa engagemang att delta i samhällsutvecklingen
- bidra till att utjämna utbildningsklyftor och höja bildnings- och utbildningsnivån i samhället
- bidra till att bredda intresset för och öka delaktigheten i kulturlivet

Måluppfyllelse i tabellform

Mål 1 Delmål		Målnivå 2019	Utfall 2018–12	Utfall 2019–12	Måluppfyllelse
Hög andel allmän kurs på 6 platser i länet	Antal platser	6	6	6	
Genomföra utbildning motsvarande folkbildningsanslaget	Deltagarveckor	10 263	10 263	10 263	
Jämlikhetsutbildning Make Equal Academy	Antal deltagare	14	14	0	

Analys av måluppfyllelse

Folkhögskolestyrelsen kan trots ovan beskrivna ekonomiska utmaningar redovisa måluppfyllelse vad gäller antalet deltagarveckor till Folkbildningsrådet. Likaså uppnås målet om hög andel allmän kurs utspritt över länet som är folkhögskolans bas.

Make Equal Academy kunde inte genomföras på grund av för få sökande. Istället erbjöds en socialpedagogutbildning som fick högt söktryck och har full kursgrupp.

3.3 Aktiv och innovativ samarbetspartner

Måluppfyllelse i tabellform

Mål 1 Delmål		Målnivå 2019	Utfall 2018–12	Utfall 2019–12	Måluppfyllelse
--------------	--	--------------	----------------	----------------	----------------

Genomföra workshops inom ramen för innovationsloopen.	Antal workshops	2	0	2	
Undersköterskeutbildning med förstärkning i svenska språket inom vård och omsorgscollege.	Antal deltagare	12	12	12	
Utbilda hållbarhetsstrateger	Antal deltagare	12	0	0	

Analys av måluppfyllelse

I samarbete med enheten för externa relationer och strategisk platsutveckling inom Region Västerbotten har workshops med jämlikhetstema inom ramen för innovationsloopen genomförts vid båda skolorna. Undersköterskeutbildningen i Åsele har genomförts och avslutats vid årsskiftet.

Den nya utbildningssatsningen hållbarhetsstrateg var tvungen att ställas in med anledning av det minskade statliga anslaget.

3.4 Attraktiv arbetsgivare

Måluppfyllelse i tabellform

Mål 1 Delmål					
Indikator		Målnivå 2019	Utfall 2018–12	Utfall 2019–12	Måluppfyllelse
Arbetsplatserna ska certifieras som hälsofrämjande arbetsplatser	Antal certifieringar	1	0	0	
Andelen heltidstjänster på högskolorna ska vara hög	Antal heltider	90 %	85 %	90 %	
Genomföra kompetensutveckling inom folkhögskolläraryrket	Antal deltagit	8	6	7	

Analys av måluppfyllelse

Arbetet med hälsofrämjande arbetsplats sköts upp och skolorna inledde istället ett samarbete med Företagshälsovården för att utveckla arbetsmiljön utifrån indikationer på missnöje med arbetsmiljön. Strävan efter att kunna erbjuda heltidstjänster fortgår och andelen medarbetare som innehar heltid är hög. På grund av högt söktryck på folkhögskolläraryrket kan målet om antal deltagare endast delvis uppnås.

4. Ekonomisk analys

På grund av minskade intäkter i förhållande till vad som var budgeterat inleddes första halvåret med nedskärningar för Vindelns Folkhögskola i syfte att hålla sig inom den tilldelade budgetramen. Eftersom åtgärder kunde vidtas i ett tidigt skede har Vindelns Folkhögskola i slutet av året kunnat redovisa ett överskott på 5,7 tkr.

Övriga basenheter har under året ej haft finansiella svårigheter och likt tidigare år går samtliga basenheter med ett litet överskott.

Budgetavvikelse och nettokostnadsutveckling (tkr)						
	Utfall 2019	Utfall 2018	Nettokostnads- utveckling	Budgetavvikelse		Årsbudget 2019
	tkr	tkr	%	tkr	%	tkr
8211 Vindelns Folkhögskola	5664,2	4953,0	14,36	5,7	0,1	5669,8
8212 Storumans Folkhögskola	3801,5	3676,8	3,39	1,1	0,03	3802,6
8213 Styrelse Folkhögskolor	398,3	399,8	-0,38	1,7	0,43	400,0
Summa	9864	9029,6	9,24	8,5	0,1	9872,4

Analys av budgetavvikelse

Nettokostnadsutvecklingen beror på att Vindelns Folkhögskola tidigt under året valde att skjuta till sitt eget kapital till ramen för att kunna finansiera en nödvändig flytt av verksamheten i Umeå. I övrigt är nettokostnadsutvecklingen inom den ram som regionen har tilldelat.

Vidtagna åtgärder för att klara verksamhet inom budget

Styrelsens ordförande uppdrog tidigt under året åt förvaltningschefen att ta fram ett förslag på åtgärder med anledning av det minskade statliga bidraget i förhållande till budget. I april fattade styrelsen beslut om ett åtgärdspaket som innebar nedskärningar i utbildningsutbudet. Ett antal medarbetare valde under våren att avsluta sina anställningar varför inga uppsägningar var nödvändiga. Styrelsen lade även ett sparbetning på delar av verksamheten. Dessa åtgärder resulterade i att budgeten i slutet av året var i balans.

Framtidsbedömning

Utmaningen för framtiden är bland annat att få samarbetet med arbetsförmedlingen att fungera smidigt. Arbetsförmedlingen skickar via folkbildningsrådet deltagare till våra SMF- och etableringskurser. Detta samarbete brukar fungera varierande från år till år på olika platser.

Utvecklingspotentialen ligger i att tilldelas fler deltagarveckor från Folkbildningsrådet vilket skulle innebära att man kan utveckla verksamheten på de olika orterna och även ge möjlighet till att starta ny verksamhet.

Bilaga 1 – Redovisning av arbete med intern kontroll

Bakgrund

I regionstyrelsens riktlinjer för intern kontroll fastslås att nämnderna/styrelserna löpande eller minst en gång per år ska rapportera resultatet från uppföljningen av den interna kontrollen till regionstyrelsen. Rapporteringen ska enligt riktlinjer innehålla:

- Omfattning av utförda kontroller och resultat av uppföljningar i nämnden/styrelsen
- Vidtagna åtgärder i nämnderna/styrelserna med anledning av uppföljningarna både avseende verksamhetens brister och det egna systemet för intern kontroll, samt bedömning om åtgärder har förändrat bedömning av riskvärde
- Bedömning av den egna interna kontrollen inom nämndens/styrelsens ansvarsområde

Regionstyrelsen ansvarar sedan för en gemensam rapportering till regionfullmäktige.

Folkhögskolestyrelsens internkontrollarbete för perioden

Folkhögskolestyrelsen rapporterade arbetet med intern kontroll i samband med delårsrapporten per augusti samt i denna årsrapport. Omfattning av utförda kontroller samt uppföljningar redovisas nedan i punktform.

- Efter avslutat läsår genomfördes den terminsvisa avstämningen i samband med slutrapportering till **FBR/SCB/SPSM**. Metoden är kontroll av inrapporterad statistik i schoolsoft och antalet genomförda deltagarveckor. Resultatet visade att uppgifterna stämmer överens och därmed krävs ingen ytterligare uppföljning.
- Vid samma tillfälle konstaterades att skolorna inte haft några **deltagare som faktureras externt** varför avstämning mot schoolsoft inte var nödvändig.
- Avstämning mellan inrapporterad statistik i Schoolsoft och utbetalt **statsbidrag** genomförs i augusti. Kontrollen visar att uppgifterna inte överensstämmer. Ordinarie utbetalning av statsbidrag är försenat eftersom folkhögskolestyrelsen först måste fatta beslut om årsrapporterna. Detta sker i september.
- I samband med den månatliga budgetuppföljningen i augusti kontrollerades fakturerade belopp med stickprov mot den av folkhögskolestyrelsen fastställda **prislistan**. Uppgifterna visade sig överensstämma. Nytt stickprov genomfördes i november utan anmärkning.
- Från och med innevarande läsår ska samtliga kursansvariga rapportera **frånvaro** i Schoolsoft. Detta ger förbättrade möjligheter till statistik som kan utveckla studerandehälsans insatser samt ge viktig jämförelseinformation i samband med terminsutvärderingen. Detta arbete följs upp av ledningsgruppen och har resulterat i införandet av nya uppföljningsinstrument på individnivå (ORS/SRS) från läsåret 19/20.
- **Budgetuppföljning** genomförs månadsvis av förvaltningschef. Folkhögskolestyrelsen har följt upp ekonomin löpande i samband med delårsrapportering och ordinarie månadsrapporter. Vid samtliga tillfällen under året visade uppföljningarna ett underskott i förhållande till budget på grund av förändringarna i det statliga anslaget. Resultatet av åtgärdspaketet släpade efter men vid årsslut är ekonomin i balans.

- Medarbetarsamtal har genomförts med samtliga medarbetare under perioden januari och februari. I samband med detta kartlades **rekryteringsbehov, pensionsavgångar och nyckelpersoner**. Rapport till folkhögskolestyrelsen genomfördes vid sammanträde i maj 2019.
- Kontroll av **diariefört material** visade att Storumans folkhögskola inte diariefört och **arkiverat** handlingar på ett korrekt sätt. Detta har även ifrågasatts av revisorerna. Med anledning av detta genomfördes en utbildning av registratorer för båda skolorna i oktober och numera används Platina. Stickprov enligt plan av diariet genomfördes i december när de nya rutinerna var på plats. Det diarieförda materialet stämde överens med fastställd rutin.
- Avtal med studerande angående kontroll av **drogfrihet** har upprättats med två studerande under föregående läsår. Studerandehälsan ansvarar för genomförande. Arbetet rapporterades till förvaltningschef.
- I samband med den månatliga budgetuppföljningen i juni genomfördes stickprov angående **redovisning av utlägg och kvitton** hos ekonom. Det framkom att medarbetarna redovisar parkering olika varför en ny riktlinje togs fram av rektorerna.
- Ny **attestordning** fastställdes av folkhögskolestyrelsen i maj 2019. Kontroll av att gällande ny lista finns inlagd websystemet genomfördes i juni. Kontrollen visade att korrekta uppgifter föreligger.
- Kontroll av gällande **kvalitets/styrdokument** har genomförts vid två tillfällen; januari och maj i samband med ärenden hos Folkbildningsrådets studeranderättsliga råd. Resultatet visar att folkhögskolan har bristande handlingsplaner inom området diskriminering samt att den studeranderättsliga standarden behöver omarbetas. Studeranderättslig standard och handlingsplaner fastställdes i december 2019.
- **Lönetillägg** förekommer endast i väldigt begränsat antal vilket har möjliggjort totalkontroll i december snarare än stickprover. Utbetalningarna följer gällande riktlinjer.
- **Chefsförordnanden** finns i personalakt hos HR.
- Inga **upphandlingar** har genomförts under perioden.